

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรกร
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายภาคภูมิ ดาราพงษ์

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทัศน์ อินทร์คัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ดุยฉวี วัฒนคำปาง	กรรมการ
นายพัฒนกร ยาวิไชย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อ
การดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้าน
เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเกษตรกร และ เพื่อ
ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโรงเรียนเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรจำนวน 110 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และค่าทดสอบไค-สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่
เป็นเพศชาย ร้อยละ 69.1 มีอายุเฉลี่ย 46.67 ปี เกษตรกรร้อยละ 71.8 มีระดับการศึกษาชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมดประกอบอาชีพทางการเกษตร มีสถานภาพสมรสแล้วร้อยละ 93.6 เกษตรกรมี
พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 3.13 ไร่ แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.97 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 ไม่มีการ
จ้างแรงงาน ร้อยละ 49.1 ทำการปลูกพืชจำนวน 2 ชนิด มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย
22.17 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 59.1 ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากวิทยุ เกษตรกรเป็น
สมาชิกกลุ่มต่างๆ เฉลี่ย 1.75 กลุ่มต่อคน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 เป็นสมาชิกของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.0 มีความรู้
เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรในระดับดีมาก

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีการเรียนรู้ทางการคิด ด้านการวางแผน ด้านการทำกิจกรรม และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 38.2 ร้อยละ 40.9 ร้อยละ 53.6 และ ร้อยละ 52.7 ตามลำดับ และในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในด้านการคิด การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการคิด ด้านการวางแผน ด้านการทำกิจกรรม ด้านการประเมินผล และในภาพรวม จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทางการวางแผน สมาชิกสถาบันเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ส่วนความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการคิด ด้านการประเมินผล และในภาพรวม

ปัญหาและอุปสรรคคือ เกษตรกรผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ และขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณมากขึ้น ควรให้ความรู้ และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น และควรคัดเลือกเฉพาะเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการเท่านั้น

Independent Study Title Participatory Learning of the Farmers in Farmer Field School,
Chiang Mai Province

Author Mr. Pakpoom Darapong

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Wallratat	Intraruccomporn	Chairperson
Assoc. Prof. Dusdee	Nalampang	Member
Mr. Patakorn	Yawichai	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the participatory learning of the farmers in Farmer Field School, Chiang Mai Province, to find out relationship between personal characteristics and socio-economic factors and participatory learning of the farmers Farmer Field School and to identify problems and obstacles of Farmer Field School. The number of samples used in this study was 110 farmers. Data collection was done through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, maximum and minimum value, arithmetic means, standard deviation, weight mean score and chi-square test.

From research findings, it was found that most of farmers (69.1 percent) were male with 46 years old in average. Most of them held a primary level education of Prathom 4 and almost all were married (93.6 percent). All of them had agriculture career and had experience in their farms with the average of 22.17 years. Land holding size average was 3.13 rai. Household labor was 1.97 persons in average with no employed labor. Almost half of farmers (49.1 percent) grew 2 crops all year round. Almost sixty percent of them received agricultural information from radio broadcasting. For career/occupation memberships, the farmers engaged as occupational group member with the average of 1.75 groups. Majority of them (65.5 percent) had been a member of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. Over half of farmers had very good knowledge or clear understanding about Farmer Field School.

As for participatory learning, farmers engaged in thinking skills, planning, doing activities, and evaluation at 38.2,40.9,53.6 and 52.7 percent respectively. Overall participatory learning was at high level

Hypothesis testing showed that farmer age related to farmer thinking skills. Receiving agricultural information directly related to ability of thinking, planning, doing activities and evaluation. Number of family labor was related to planning aspect. Farmer's membership status related to evaluation skills. Last, farmer's knowledge on Farmer Field School related to participatory learning on thinking skills, evaluation and all aspects.

Problem and obstacles emerged in this study were local leaders and related organizations did not give much important to the Farmer Field School. The farmers did not transfer their knowledge which obtained from the training to their neighbors. Lack of public relations on Farmer Field School was also mentioned. Government sector should increase the budget, provide more knowledge and information about Farmer Field School and should select only the farmer who are interested in the project.